

FRIHEDSMUSEET 11

Af Asger Aamund, den 24. maj 2013

Jeg er næsten fire år gammel; jeg sidder på Bellevue Strandhotel og spiser suppe med mine forældre og min søster. Min mor tager sig til halsen og stirrer med rædsel og panik tværs over bordet. Jeg følger hendes blik og ser min korpulente far rejse sig og fjerne den store tøjserviet under hagen. Ved siden af ham står en høj herre i uniform. Så knækker filmen og jeg husker ikke, hvad der så skete. Men jeg fik senere at vide, at en tysk officer havde bedt min far om at følge med ham ud til foyeren. Her havde officeren afleveret en kort besked: ” De skal se at komme til Sverige hurtigst muligt. Flugtruterne er endnu åbne, men det bliver de ikke ved med at være.” Den omsorgsfulde officer kunne jo ikke vide, at min far var født Jensen og ikke var jøde, selv om han godt kunne se sådan ud. Da jeg kom i skole i 1946 var myten om det samlede danske folks tapre modstandskamp opdyrket til et selvbedrag i fuld skala. Vi blev underholdt om, hvordan frygtløse danske frihedskæmpere og patriotiske fiskere havde smuglet tusindvis af jøder til Sverige med Gestapo lige i hælene. Et rigtigt eventyr fra det virkelige liv, hvor de snu danskere narrer de lede tyskere. Der var ingen der undrede sig over, at denne masseflugt kunne lade sig gøre, når ikke en eneste jøde slap levende ud af havnene i Tyskland, Polen, Holland, Belgien og Frankrig.

Mange år senere var jeg som studerende på praktikophold på MAHAG (folkevognsgrossist) i München. Jeg arbejdede i hulkortafdelingen, hvor en midaldrende, duknakked arbejder trykkede min hånd og fortalte med hjertevarme og begejstring om de fire vidunderlige år, han som tyske soldat havde tilbragt i Danmark. Han havde fået mange danske venner, som havde stået på kajen og vinket farvel, da han desværre måtte forlade flødeskumsfronten i Danmark til fordel for Østfronten. Jeg kunne næsten ikke beherske min vrede og forargelse. Hvordan turde han overhovedet nævne, at han havde været i Danmark som tysk soldat? Var han da ikke klar over, hvad besættelsesmagten havde på samvittigheden af mord, tortur og mishandlinger? Men jeg beherskede mig og lod hans kærlighed til Danmark passere uden kommentar. I mine senere stillinger i danske og internationale industrivirksomheder fik jeg tætte og langvarige forbindelser med tysk erhvervsliv, og det blev min triste skæbne ustandseligt at møde skamløse tyskere, der alle ønskede at fortælle mig om de herlige forhold i Danmark under krigen eller om deres tapre danske krigskammerater under Ruslandsfelttoget. Kulminationen indtraf, da jeg var på skiferie i Lech i Østrig med mine to halvvoxne børn.

De var blevet kostet i seng efter middagen på hotellet og jeg sad og nød min aftenkaffe, da en statelig, ældre herre høfligt spurgte, om han måtte byde på en cognac, hvad man jo ikke takker nej til. Jeg vidste nok, hvad der ventede mig, og jeg tog ikke fejl. Den ranke, ældre herre fortalte, at han var tidligere officer i SS og havde gjort tjeneste på østfronten med danske soldaterkammerater. ” De danske Waffenbrüder i SS var lige så kompetente og uforfærdede som vi tyskere”, sagde han. ” Uden danskernes indsats ville jeg ikke være i live i dag. De døde for os og vi døde for dem”. Netop da gik det op for mig, at den gamle SS officer overhovedet ikke så det besatte Danmark som et offer for nazistiske grusomheder, men tværtimod som en trofast forbundsfælle, der stod sammen med Tyskland i kampen mod de bolsjevistiske horder. Og man må sige, at han havde al mulig grund til at være i god tro. Danmark var jo ikke i krig med Tyskland. Tværtimod var den danske ambassade i Berlin intakt og aktiv indtil maj 1945. Danmark var Tysklands næststørste handelspartner i hele krigsforløbet kun overgået af Italien. Med den danske regerings billigelse hvervede vi en hel division danske SS kampsoldater, der blev trænet i tyske infanterikaserner. Den danske regering drev

klapjagt på modstandsfolk og virksomheder, der nægtede at levere varer til værnemagten. Tyskerbunkerne på vestkysten er i virkeligheden danskerbunkere bygget af danske entreprenører. Med fagbevægelsens velsignelse sendte vi 100 000 danske gæstearbejdere til Tyskland. De danske leverancer af fødevarer, industriprodukter og arbejdskraft var lige så vigtig for opretholdelsen af den tyske krigsmaskine som importen af jernmalm fra Sverige. Gestapo kunne jo ikke lade de danske jøder slippe helt fri af saksen, samtidig med at millioner af deres trosfæller blev myrdet i dødslejrene. Nogle danske jøder blev da også indfanget og sendt til Theresienstadt, men ikke til Auschwitz eller Treblinka. De dansk jøders tålte exodus til Sverige var for Nazi-Tyskland en ringe pris at betale for fuld knald på det danske produktionsapparat gennem hele besættelsen. Den danske regering havde satset hele butikken på en tysk sejr. Efter Stalingrad og de allieredes invasion i Italien og de amerikanske sejre i Stillehavet var det dog på tide at vende kajakken og blive en del af vinderholdet. Regeringen trådte tilbage og overlod styringen af Danmark til departementcheferne. Efter befrielsen blev modstandsbevægelsen tvunget til forbrødring med det officielle Danmark i et klamt og vammelt favntag fra politikerne, der nu indledte et retsopgør med de danske SS tropper, de selv havde sendt til Rusland og med de virksomheder, de havde tvunget til leverancer til værnemagten. Der var således kun en eneste værnemager af betydning. Og det var den danske regering. Når nu vi forhåbentlig snart genopfører Frihedsmuseet, bør en hal, der indgående og komplet viser samarbejdspolitikken med det nazistiske Tyskland, være det første sted, de besøgende går igennem. Kun på denne baggrund kan vi fatte og respektere de enorme udfordringer de danske partisaner og frihedskæmpere var op imod, klemt og jaget af både Gestapo og den danske regering. Eller sagt med en kendt frihedskæmpers bitre konstatering: " Jeg vil hellere have en tysk soldat foran mig end en dansk politiker bag mig".